

Zpracovaly: Kateřina Provazníková, Anna Malcová, Renata Horynová, Marie Tintěrová, Natálie Matůšová, Kateřina Průšová

Vyučující: Mgr. Marie Švecová

Škola: ZŠ Břečťanová

PŘÍBĚH PANÍ JARUŠKY ŽOLČÁKOVÉ

Příběh paní Jarušky Žolčákové začíná 24. 1. 1929 v porodnici Na Karlově. Jelikož rodiče nebyli věřící, tak ji tatínek šel zapsat na magistrát. Na úřadě se ho zeptali, jak se bude děvčátko jmenovat a on řekl Jaruška a tak byla i zapsána do matriky. Celý život se jí lidé ptají, které jméno to zkracuje a ona jen ukáže legitimaci a vše je jasné. Narodila se jako prostřední ze tří dcer.

„My jsme nebyli v žádném náboženství tatínek šel na tzv. magistrát, aby mi dali rodný list. Protože do kostela jsme nechodili, tak jsme šli na magistrát a oni se ptali tatínka a jakpak se holčička bude jmenovat? No Jaruška a tak mi napsali do rodného listu Jaruška a tak jsem celý život Jaruška, což mi vadí. No vadí, já to nemůžu tatínkovi vyčítat, ale je to nepříjemný, když už je vám pár pátků a jak se to jméno? To je Jarmila nebo Jaroslava a tak vytáhnu legitimaci, položím, tady to máte, tak na mě koukají a pak to napíšíou tak jak to má bejt.“

Bydleli v Praze na Hradčanech naproti Černínskému paláci. Rodina patřila k tzv. střední vrstvě. Období války bylo utrpení. Jaruščinu rodiče byli v ilegalitě. Mnoho jejich známých a přátel bylo zatčeno Němci. Velké množství škol Němci zavřeli. Děti chodily do jedné budovy a měly dva sešity. Jeden na zadání úkolů a druhý na vypracování zadaných úkolů. Jaruščinu rodiče se pro své dcery velmi obětovali. Maminka téměř nejedla, aby zbylo dost pro děti. Oba rodiče se zapojili do odboje. Tatínek byl velitelem útvaru v Ruzyňské věznici a maminka byla v domácnosti. V období pražského povstání byla také ve věznici. Spolu s ženami zaměstnanců věznice vařila a sháněla jídlo a starala se o děti včetně Jaruščinu mladší sestry. Jaruška spolu se starší sestrou také pomáhaly. Nejdříve sháněly útržky na chleba a potom pomáhaly jako ošetřovatelky raněných ve věznici.

Do Ruzyňské věznice vozili vězně z tzv. Pečkárný a z Pankráce a mnoho raněných z ulic. Věznice byla ve středu palby Němců a Rusů, kteří jeli osvobodit Prahu. Došlo k rozstřílení vodárenské věže a celá věznice byla zaplavena. Věznice byla bez vody i bez jídla. Volali o pomoc na radnici, ale žádná nepřišla. Kasárny naproti Ruzyňské věznici obsadili Němci. Odvedli tam studenty ze zavřených škol, zmlátili je a dva chlapce dokonce bez soudu zastřelili na nádvoří kasáren.

Sovětská vojska přišla od Berlína. Vojáci přišli za rozbřesku a byli unavení a ranění a chtěli pomáhat. Na korbě jednoho z nákladních aut seděl chlapec, mohlo mu být maximálně 14 let. Byl to tzv. syn pluku. Když vojáci cestou při osvobozování našli sirotka, tak ho vzali s sebou a pokud chtěl, mohl u nich zůstat. Chlapec sedící na korbě měl na sobě uniformu tankisty, v ruce držel samopal a měl rozstřílené nohy. Jaruška se sestrou přišly k autu a lámanou ruštinou mu říkaly, že ať se nebojí, ale on odpověděl, že je rozstřílí. Nabídlí mu něco k pití a k jídlu, ale on, že je to otrávené. Jaruška to před ním ochutnala a nakonec si vzal. Její sestra s ním odjela na korbě nákladáku přes Bílou horu do Motola do nemocnice. Cestou na ně ze všech stran stříleli Němci, ale naštěstí dojeli do Motola v pořádku.

„Přišli Sověti s rozbřeskem, my jsme byli šťastím bez sebe. Ať mluví kdo chce co chce, já jsem to zažila. Oni okamžitě přijeli a přivezli s sebou nákladní auto a na tom autě seděl vopřenej o tu korbu mladej voják ruskej a jestli mu bylo 14, tak mu bylo moc. To byl tankista a měl i to oblečení a to byl to tzv. syn pluku, jestli nevíte, co to bylo. Oni jak jezdili tou trasou, co jako osvobozovali, tak když v Rusku ještě třeba nebo na Ukrajině ještě, tak když tam našli sirotka, tak si ho vzali s sebou a některej chtěl u nich zůstat. Některýho dali třeba nějakýmu útulku, tam byly ženy, který se o něj staraly, bylo to dobře zařízený. A takže zkrátka a dobře, tenhle chlapec jestli mu bylo 14, 15, prostě byl oblečenej tankista a měl rozstřílený nohy. Seděl tam, takhle držel samopal a my se sestrou, ta byla o 4 roky starší, jsme tam přišly k tomu autu, protože on nevěděl, kam ho vezou. My jsme tam přišly a koukaly jsme na něj a říkaly jsme no vždyť se neboj, podívej se my jsme holky, ty si kluk a on stejně starou bačkoru rozuměl. My tam tu ruštinu lámaly, protože nás táta učil německy a rusky a udělal dobře. Tak jsme mu lámanou ruštinou vysvětlily, že tady je v bezpečí, že my jsme ošetřovatelky, že tu je doktor s doktorkou, a že ho ošetříme. A on furt rozstřílím vás, jak na mě šáhnete. Takže moje sestra skočila na ten nákladní vůz, sedla si k němu a já honem utíkala, daly jsme mu pít, kus chleba a já nevím, co jsme tam ještě měly, tak jsme mu to daly a on ne, ne, ne, to je otrávený. Tak jsem vzala lžici a začala jsem to z té misky jíst, kus chleba jsem si ulomila, napila jsem se, potom to vzal.“

Jedna epizoda z doby, kdy paní Jaruška pomáhala v Ruzyňské věznici, je obzvláště zajímavá a trochu děsivá. V prostoru věznice byla budova, kam do sklepa ukládali mrtvé vojáky a také tam omylem uložili jednoho raněného německého vojáka, který vypadal jako mrtvý. Ale nebyl. Byla noc a Jaruška s ostatními byla v místnosti nad sklepem a najednou se ze schodů ozval šramot. Všichni se šli podívat, co se děje a spatřili Němce v uniformě, jak se štrachá nahoru po schodech. Voják byl celý od krve a se střelnou ránou na hlavě. Motal se, koukal kolem sebe a oni koukali na něj. Neváhali ani chvíli, ujali se ho a odvezli do nemocnice.

Paní Jaruška byla také přítomna u příjezdu vlaků z koncentračních táborů. Pohled na lidi vystupující z vlaků byl natolik šokující, že si to nikdo u nás nedokáže představit.

„Tak jsme tam chodili a vždycky přijel vagón a otevřeli ho, tam byli ty co jezdili s nimi, ty povstalci, někde je nabrali a pak ty co chodili pro ně do těch koncentráků, tak ty jeli s nima jako doprovod. A když otevřeli první vagón, ani nemůžete pochopit, co jsme viděli, cáry jenom oči koukaly, vychrtlí lidi.“

Po válce pracovala na umístěnkách jako ostatní mladí a to na obecním úřadě, ministerstvu dopravy a vnitra. Poté šla studovat střední a vysokou školu pedagogickou a až do penze pracovala jako učitelka. Její manžel byl voják (parašutista). Po svatbě se často stěhovali (celkem čtyřikrát), až se usadili v Praze. Měli spolu 1 syna. Paní Jaruška je už 9 let vdova a má 2 vnuky a vnučku. I přes svůj pokročilý věk, žije aktivním životem.